

10/10/24

TER BESLISSING

**Directoraat Generaal
Langdurige Zorg**
Directie Zorgverzekeringen
Team Beleid C

Opgesteld door

Aan

Minister VWS

Deadline: 21 oktober
2024

nota

Verzekerdenmonitor 2024

Datum

17 september 2024

Kenmerk

3972743-1071333-Z

Bijlage(n)

1

1. Aanleiding

Het versturen van de jaarlijkse Verzekerdenmonitor en bijbehorende kamerbrief naar de Tweede Kamer.

2. Geadviseerd besluit

Bent u akkoord met het versturen van de Verzekerdenmonitor 2024 en de bijbehorende brief aan de Tweede Kamer?

3. Kernpunten

- In verzekerdenmonitor worden de regelingen voor bijzondere groepen in Nederland (waar VWS beleidsmatig verantwoordelijkheid voor draagt) en internationale aspecten toegelicht. Er zijn cijfermatige ontwikkelingen opgenomen **voor de groepen** wanbetalers, onverzekerden, onverzekerbare vreemdelingen en gemoedsbezwaarden. Daarnaast gaat de monitor in op de ontwikkelingen m.b.t. de zorgkosten die in het buitenland worden gemaakt door verdragsgerechtigden en Zvw-verzekerden, en de inning van de bijdrage van verdragsgerechtigden. De cijfers in de monitor zijn hoofdzakelijk afkomstig van het CAK en het CBS. De cijfers worden geduid door VWS.
- In de aanbestedingsbrief geeft u beknopt de belangrijkste beleidsmatige en cijfermatige ontwikkelingen.

Hieronder zijn enkele ontwikkelingen opgenomen.

Verzekerden met een betalingsachterstand zorgpremie (voorheen 'wanbetalers')

Per 1 juli 2024 is er een naamswijziging van de wanbetalingsregeling. Deze heet voortaan: regeling betalingsachterstand zorgpremie. De term wanbetaler slaat op de persoon en kan mogelijk stigmatiserend werken. Met de nieuwe neutralere naam, wordt er naar de feitelijke situatie zoals die is verwezen. In de verzekerdenmonitor is deze nieuwe terminologie doorgevoerd.

Het aantal verzekerden met een betalingsachterstand zorgpremie is iets toegenomen en komt eind 2023 uit op ~180.000 (hoogste aantal was 325.000 in 2014). Het aantal verzekerden is de afgelopen jaren relatief stabiel (tussen de 170.000-200.000).

Onverzekerden

In 2023 zijn 77.365 vermeende onverzekerde verzekeringsplichtigen door het CAK aangeschreven (en eventueel beboet en ambtshalve verzekerd) en 73.805 personen uit het proces van deze regeling gestroomd. Het gaat vaak om buitenlandse studenten *met een bijbaan* en seizoenarbeiders.

Datum

17 september 2024

Kenmerk

3972743-1071333-Z

Gemoedsbezwaarden

De regeling gemoedsbezwaarden is bedoeld voor mensen die zich vanwege hun levensovertuiging niet willen verzekeren. Voor de zorgkosten betalen zij een bijdragevervangende belasting die op een spaarrekening bij het CAK wordt bijgeschreven. Gemoedsbezwaarden kunnen zorgkosten declareren bij het CAK. Er zijn in 2023 circa 12.500 gemoedsbezwaarden. Dit aantal is t.o.v. 2022 met 3% toegenomen.

Onverzekerbare vreemdelingen*

Zorgverleners die zorg verlenen aan onverzekerbare vreemdelingen kunnen bij het CAK een bijdrage aanvragen voor de kosten. Het is onbekend hoeveel onverzekerbare vreemdelingen in Nederland verblijven. De zorgkosten zijn gestegen van € 51,4 mln naar € 61,3 mln.

Subsidieregeling medisch noodzakelijke zorg aan onverzekerden (SOV)*

Deze subsidieregeling is ingesteld ter ondersteuning van de aanpak van personen met verward gedrag met Nederlandse en buitenlandse nationaliteit. De regeling is bedoeld om financiële belemmeringen bij zorgaanbieders weg te nemen. De zorgkosten 'subsidieregeling medisch noodzakelijke zorg aan onverzekerden' zijn gestegen van ca. € 44,5 miljoen in 2021 naar ca. € 74 miljoen in 2023.

* De stijging van de kosten ten laste van deze regelingen worden met name veroorzaakt door de algemene stijging van zorgkosten, meer bekendheid van de regelingen en een toename van het aantal dakloze personen en het aantal gewezen arbeidsmigranten dat in Nederland verblijft.

Internationale aspecten (buitenlandtaak)

Het betreft hier een verzamelnaam van activiteiten. Het betreft in de eerste plaats mensen die in het buitenland wonen en op grond van de Europese sociale zekerheidsverordening of een bilateraal sociaal zekerheidsverdrag recht hebben om zorg in hun woonland te ontvangen ten laste van Nederland. Daarnaast betreft het Zvw-verzekerden die in het buitenland zorg ontvangen.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

De Verzekerdenmonitor wordt standaard geagendeerd voor het eerstvolgende Commissiedebat Zvw. De politieke aandacht gaat doorgaans uit naar de regeling betalingsachterstand zorgpremie (aantal verzekerden in de regeling en openstaande bestuursrechtelijke premie) en de stijgende zorgkosten bij de regelingen voor medisch noodzakelijke zorg aan onverzekerden en onverzekerbare vreemdelingen.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

De Verzekerdenmonitor wordt doorgaans alleen opgepakt door media bij opvallende cijfers. De afgelopen jaren is een aantal keer de daling van het aantal verzekerden met een betalingsachterstand zorgpremie in het nieuws gekomen.

Datum

17 september 2024

Kenmerk

3972743-1071333-Z

c. Financiële en personele gevolgen

N.v.t.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

N.v.t.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Afgestemd met het CAK.

f. Gevolgen administratieve lasten

N.v.t.

g. Toezeggingen

N.v.t.

h. Fraudetoets

N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.